

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Paisaxe e Hábitat sostible		Código	630G02056
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Quinto	Optativa	6
Idioma	Castelán/Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición			
Coordinación	Rodriguez Alvarez, Jorge	Correo electrónico	jorge.ralvarez@udc.es	
Profesorado	Rodriguez Alvarez, Jorge Rodriguez Blanco, Emilio	Correo electrónico	jorge.ralvarez@udc.es emilio.rblanco@udc.es	
Web	http://paisaxeetsac.blogspot.com.es/ https://www.facebook.com/pages/Paisaxe-e-Habitat			
Descripción xeral	Paisaxe non é igual a natureza. O concepto de paisaxe implica a elaboración dun esquema mental fortemente influenciado pola suma aditiva de experiencias culturais. A natureza é unha entidade en si mesma, mentres que a paisaxe precisa ser interpretada ou experimentada. A través do coñecemento das relacións que se establecen entre o paisaxe e a experiencia, así como do axentes causantes de esas relacións será posible abordar unha interpretación dos paisaxes existentes e a súa reformulación creativa. A materia trata de introducir ao alumno no entendemento dos elementos que componen a paisaxe e as relacións que establecen entre eles. O obxectivo é dotar ao alumno das ferramentas necesarias para poder integrar estudos, e criterios paisaxísticos nos seus proxectos de arquitectura e urbanismo. O foco da materia está na paisaxe resultante das intervencións do ser humano dentro do seu hábitat. Hábitat entendido como o medio ambiente no que o humano se desenvolve, vive, traballa e do que extrae recursos. Unha parte fundamental da materia tratará as relacións entre a paisaxe e a preservación dese hábitat; o hábitat sostible.			

Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos -Non se realizan cambios</p> <p>2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen</p> <p>ANÁLISE DE FONTES DOCUMENTAIS.</p> <p>ACTIVIDADES INICIAIS.</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican</p> <p>SESIÓN MAXISTRAL. Adaptación da forma presencial tradicional á forma non presencial a través da plataforma Teams</p> <p>TRABALLOS TUTELADOS. Realizase a tutela de dito trabalho a través das plataformas dixitais aportadas pola UDC. (Teams) mediante titorías acordadas con cada equipo</p> <p>PROBA MIXTA. Non se realizará a proba mixta final. A avaliación deste coñecemento se incorpora a metodoloxía dos Traballos Tutelados</p> <p>Mecanismos de atención personalizada ao alumnado serán por Teams ou Moodle</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado</p> <p>? Correo electrónico: Diariamente, de luns a venres e en horario lectivo. De uso pra facer consultas, solicitar encontros virtuais para resolver dúbihdas e facer o seguimento dos traballos tutelados.</p> <p>? Moodle: Diariamente, de luns a venres e en horario lectivo. Segundo a necesidade do alumando. Dispoñen de ?foros temáticos asociados aos módulos? da materia, para formular as consultas necesarias. Tamén hai ?foros de actividade específica? para desenvolver as ?Discusións dirixidas?, a través das que se se pon en práctica o desenvolvemento de contidos teóricos da materia.</p> <p>? Teams: 1 sesión semanal en gran grupo para o avance dos contidos teóricos e dos traballos tutelados na franxa horaria que ten asignada a materia no calendario de aulas da escola. De 1 a 2 sesiós semanais en pequeno grupo (ate 6 persoas), para o seguimento e apoio na realización dos ?traballos tutelados?. Esta dinámica permite facer un seguimento normalizado e axustado as necesidades da aprendizaxe do alumando para desenvolver o traballo da materia.</p> <p>4. Modificacóns na avaliación</p> <p>Traballos tutelados (100%): En relación cos traballos tutelados valorarase:</p> <p>? A adecuación metodolóxica das propostas de traballo.</p> <p>? A profundidade do contido.</p> <p>? O dominio das aplicacións utilizadas na elaboración das propostas.</p> <p>? O tratamento dunha linguaxe propia do contexto disciplinar.</p> <p>? A utilización de fontes documentais complementarias e actuais.</p> <p>? A presentación e a claridade da exposición.</p> <p>*Observacións de avaliación:</p> <p>Mantéñense as mesmas que figuran na guía docente, agás que:</p> <p>?- As referencias ao cómputo da asistencia, que só se realizará respecto das sesiós que houbo ate o momento no que se suspendeu a actividade presencial.</p> <p>1. SITUACIÓNS:</p> <p>A) Alumnado con dedicación completa:</p> <p>Asistencia/participación nas actividades de clase mínima do 80%:</p> <p>a) Elaboración e presentación dos traballos de pequeno grupo (100%).</p> <p>B) Alumnado con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, segundo establece a "NORMA QUE REGULA O RÉXIME DE DEDICACIÓN AO ESTUDIO DOS ESTUDANTES DE GRAO NA UDC (Arts. 2.3; 3.b e 4.5) (29/5/212):</p> <p>Asistencia/participación nas actividades de clase mínima do 80%:</p> <p>a) Elaboración e presentación dos traballos de pequeno grupo (100%).</p> <p>2. REQUISITOS PARA SUPERAR A MATERIA:</p> <p>1. Asistir e participar regularmente nas actividades da clase.</p> <p>2. Obter unha puntuación do 50% do peso de cada unha das partes obxecto de avaliación.</p> <p>3. Entregar e expoñer os traballos tutelados na data que se indique.</p> <p>4. A oportunidade de xullo estará sometida aos mesmos criterios que a de xuño.</p>
----------------------	--

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

5. Modificacíons da bibliografía ou webgrafía

Non se realizarán cambios.

Competencias / Resultados do título		
Código	Competencias / Resultados do título	
Resultados da aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título
Análise e estudio do medio físico e os valores ambientais	A34 A35 A41 A45 A47 A51 A52 A55 A58 A67 A69	B1 B2 B3 B4 B5 C1 C3 C4 C5 C6 C7 C8
Representación da paisaxe, elementos e composición aplicados á planificación territorial	A2 A3 A4	B7 B8 C6
Coñecemento dos principios da ecoloxía urbana	A44 A45 A46 A47	
Integración efectiva de criterios ambientais e estéticos no deseño de espacios abertos, rúas, prazas, parques ou xardíns	A17 A19 A20 A36 A40 A53	
Desenrolo da capacidade de observación crítica e construtiva en relación ao medio ambiente urbano	A40	B4 B5 C1 C5 C6
	A37 A39 A54 A57 A59	B6

Contidos		
Temas	Subtemas	
PRINCIPIOS BÁSICOS E INTRODUCIÓN	Introdución: Os valores ambientais O debuxo coma ferramenta Ferramentas de análise	
TEORÍAS E MÉTODOS NA PAISAXE NA ESCALA TERRITORIAL	Análise e valoración ambiental Ecoloxía da paisaxe Cidades sostenibles	
O PROXECTO DE PAISAXE	As paisaxes do home: do xardín do paraíso ao xardín ecolóxico A paisaxe coma sustrato da acción artística O proxecto do espazo público	

A PAISAXE DA METRÓPOLIS	A mobilidade urbana Forma urbana e enerxía
-------------------------	---

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A51 A52 A53 A55 A58 A67 A69 B8	13	26	39
Traballos tutelados	A17 A19 A20 A34 A35 A36 A41 A44 A45 A46 A47 B3 B4 B5 C1 C4 C6	30	60	90
Análise de fontes documentais	A40 B1 B2 C7 C8	1	4	5
Proba mixta	A37 A39 A40 A45 A46 A47 A51 A52 A53 A54 A55 A57 A58 A59 A67 A69 B2 B3 B6 B7 B8 C1	4	8	12
Actividades iniciais	A2 A3 A4 B7 C3 C5	2	1	3
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Cada semana introducirase un tema relacionado cos contidos da materia mediante presentación dos docentes. O alumno terá que complementar esa presentación coa lectura de extractos de bibliografía recomendada.
Traballos tutelados	Dúas horas á semana adicáránse ao traballo práctico na aula que consistirá nun proxecto de análise en intervención nun ámbito con interese ambiental. Realizarase en grupo.
Análise de fontes documentais	Unha parte importante do traballo na paisaxe consiste en seleccionar a recopilar a información e os datos relevantes. Por elo o alumno deberá familiarizarse cos instrumentos más utilizados na disciplina.
Proba mixta	Composta por: Proba de resposta múltiple : Preguntas realacionadas cos contidos vistos en clase e múltiples opcións de resposta onde só unha é correcta Proba de carácter práctico: basada nun posible caso real de intervención sobre a paisaxe. Realizarase de forma individual na aula designada
Actividades iniciais	A primeiras dúas semanas de clase consistirá na exposición dos contidos e o desenvolvemento da materia e o arranque dos traballos, coa visita ao ámbito e a primeira aproximación as fontes documentáis

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Traballos tutelados	Os traballos da materia realizaranse segundo as orientacións do profesor. Os obradoiros desenvolveranse na aula onde o profesor estará dispoñible para responder as dúbidas que xurdan. O seguimento das actividades iniciáis realizaráse nas sesións de corrección ou nas horas de tutorías. As cuestións ou dúbidas comúns poderán resolverse a través do moodle ou tutorías
Actividades iniciais	
Análise de fontes documentais	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación

Traballos tutelados	A17 A19 A20 A34 A35 A36 A41 A44 A45 A46 A47 B3 B4 B5 C1 C4 C6	Valorarase o coñecemento e comprensión dos principios introducidos no curso. Demostración de pensamento innovador e creativo. Coherencia cos enunciados do exercicio. Clara presentación dos resultados. Capacidade gráfica de ilustrar os resultados de xeito visual e capacidade de comunicación verbal e non verbal	40
Proba mixta	A37 A39 A40 A45 A46 A47 A51 A52 A53 A54 A55 A57 A58 A59 A67 A69 B2 B3 B6 B7 B8 C1	Uso responsable das ferramentas e coñecementos impartidos no curso. Pensamento innovador creativo. Observación e capacidade crítica. Presentación gráfica.	40
Actividades iniciais	A2 A3 A4 B7 C3 C5	Habilidade para seleccionar e organizar a información. Capacidad para analizar o lugar segundo as variables ambientais más relevantes	5
Sesión maxistral	A51 A52 A53 A55 A58 A67 A69 B8	Valorarase a asistencia e a participación activa así coma a lectura da bibliografía proposta en cada tema	10
Análise de fontes documentais	A40 B1 B2 C7 C8	Habilidade para seleccionar e organizar a información. Deseño gráfico e ilustración dos resultados da análise	5

Observaciós avaliación

O modo máis doado e deseñable de superar a materia é por curso.

Para elo e necesario asistir as clases e obradoiros (80% asistencia mínima) e acadar a calidade mínima nos traballos segundo os criterios de avaliación enumerados anteriormente.

A proba mixta valorará o aproveitamento das clases maxistrais, polo que é recomendable non so asistir senón a participación activa

O traballo de curso será desenvolvido dentro do obradoiro e no traballo fora da aula, as correccións faranse nos obradoiros.

Para

optar ao aprobado na segunda oportunidade haberá que entregar o 100% das prácticas realizadas no curso e alcanzar un nivel de aprobado nas mesmas. O exame da segunda oportunidade abarcará os temas introducidos no curso, pero en maior profundidade, considerando a bibliografía referida como fonte de información necesaria para superar a proba.

No caso de cambio de modalidade docente debido ao COVID 19 atenderase ao establecido no plano de continxencia.

Fontes de información

Bibliografía básica	[B] Disponible en la biblioteca de la UDC Ábalos, I. (2008) <i>Atlas pintoresco</i> .Vol. 1: el observatorio. Gustavo Gili [B] Ábalos, I. (2008) <i>Atlas pintoresco</i> .Vol. 2: los viajes. Gustavo Gili [B] Ábalos, I. (2009) <i>Naturaleza y artificio : el ideal pictórico en la arquitectura y paisajismo contemporáneos</i> . Gustavo Gili [B] Álvarez, D. (2007) <i>El Jardín en la arquitectura del siglo XX</i> . Editorial Reverté [B] Batlle, E. (2011) <i>El jardín de la metrópoli</i> . Gustavo Gili. Barcelona Dorothée, I. (1993) <i>The modernist garden in France</i> . Yale University (2008) Cusveller,S. Dijk,O. Schipper, K. ed. (2000) <i>Remaking NL City, Landscape, Infrastructure</i> . Amsterdam : S@M [B] Galí-Izard, T. (2005) <i>Los mismos paisajes ideas e interpretaciones</i> . Gustavo Gili [B] Jellicoe G. y S. (1995) <i>El Paisaje del Hombre</i> Barcelona G.G. [B] Laurie, M. (1995) <i>Introducción a la Arquitectura del Paisaje</i> Barcelona G.G. [B] Levy, Leah (1998) Kathryn Gustafson. <i>Sculpting the land</i> . Spacemakers Press [B] Lynch, K. (1980) <i>La Planificación del Sitio</i> Barcelona G.G. 1980 [B] McGrath, B. (2008) <i>Digital Modelling for Urban Design</i> . Wiley [B] Mertens, E. (2010) <i>Visualizing Landscape Architecture</i> . Birkhäuser [B] Molinari, L. ed. (2000) <i>West 8</i> . Skira [B] Montero, M. I. (2001) <i>Burle Marx el paisaje lírico</i> . GG [B] Navés Viñas, F. (1992) <i>El Árbol en la Jardinería y el Paisajismo</i> Barcelona Omega 1992 [B] Nielsen, B. Dam, T. Thompson, L. (2007) <i>European Landscape architecture:best practice in detailing</i> . Routledge [B] Reid, G.W. (2002) <i>Landscape Graphics</i> . Plan, section and Perspective Drawing of Landscape Spaces. Watson Guptill. New York [B] Rodríguez Álvarez, J. (2015) <i>Apuntes de paisaje: el análisis ambiental</i> . Repronor [disponibles en reprografía] Shannon, K. Smets, M. (2010) <i>The Landscape of Contemporary Infrastructure</i> . Nai Publishers Simonds, J. O. (1978) <i>Earthscape</i> . A Manual of Environmental Planning. McGrawHill [B] Simonds, J.O. (1961) <i>Landscape Architecture</i> New York McGraw Hill 1961 [B] Steenbergen, C. (2008) <i>Composing Landscapes</i> . Analysis, Typology and Experiments for design. Birkhäuser Steenbergen, C. Reh, W. (2001) <i>Arquitectura y Paisaje</i> . La proyección de los grandes jardines europeos. Gustavo Gili [B] Swaffield, S. (2002 ed.) <i>Theory in Landscape Architecture</i> . University of Pennsylvania Press Vaccarino, R. (2000) <i>Roberto Burle Marx. Landscapes Reflected</i> . Princeton Architectural Press [B] Waterman, T. (2009) <i>Principios Básicos de la Arquitectura del Paisaje</i> . Nerea Académica [B]
---------------------	---

Bibliografía complementaria	[B] Disponible en la biblioteca de la UDC. Ábalos, I. (2008) <i>Atlas pintoresco</i> .Vol. 1: el observatorio. Gustavo Gili [B]. Ábalos, I. (2008) <i>Atlas pintoresco</i> .Vol. 2: los viajes. Gustavo Gili [B]. Ábalos, I. (2009) <i>Naturaleza y artificio : el ideal pictórico en la arquitectura y paisajismo contemporáneos</i> . Gustavo Gili [B]. Álvarez, D. (2007) <i>El Jardín en la arquitectura del siglo XX</i> . Editorial Reverté [B]. As Paisaxes do Home· Bell, P.A. Greene, T.C. Fisher, J.D. Baum, A. (2001) <i>Environmental Psychology</i> . Harcourt [B]. Bell, S. (1999) <i>Landscape : Pattern, Perception and Process</i> . London E.& Spon [B]. Bruse, M. (v.2009) <i>Envi-met 3.1 Manual</i> . Celik, Z. Favro, D. Ingersoll, R. (1994) <i>Streets. Critical perspectives on Public Space</i> . University of California Press [B]. Constant, C. (1994) <i>The woodland cemetery toward a spiritual landscape</i> , Erik Gunnar Asplund and Sigurd Lewerentz, 1915-1961. Byggförlaget [B]. Corner, J. ed. (1999) <i>Recovering Landscape</i> . Essays in Contemporary Landscape Architecture. Princeton University Press [B]. Forman, R.T.T. (1999) <i>Land mosaics</i> . The ecology of landscapes and regions. Cambridge University Press [B]. Givoni, B. (1998). <i>Climate Considerations in Building and Urban Design</i> . Van Nostrand Reinhold. [B]. Givoni, B. (1998). <i>Climate Considerations in Building and Urban Design</i> . Van Nostrand Reinhold. [B]. <i>Habitar a paisaxe</i> . Kirschenmann, J.C. (1984) <i>Vivienda y Espacio Público</i> . Rehabilitación Urbana y Crecimiento de la Ciudad. Gustavo Gili [B]. Krier, R. (2003) <i>Town Spaces. Contemporary Interpretations in Traditional Urbanisms</i> . Birkhäuser· Laurie, M. (1995) <i>Introducción a la Arquitectura del Paisaje</i> Barcelona G.G. [B]. López de Asiaín, J. (2001) <i>Arquitectura, ciudad, medio ambiente</i> . Sevilla: Universidad de Sevilla [B]. Lynch, K. (1966) <i>La Imagen de la Ciudad</i> Ed. Infinito 1966 [B]. Lynch, K. (1980) <i>La Planificación del Sitio</i> Barcelona G.G. 1980 [B]. Marshall, S. (2005) <i>Street Patterns</i> . Spon Press [B]. McGrath, B. (2008) <i>Digital Modelling for Urban Design</i> . Wiley [B]. Mertens, E. (2010) <i>Visualizing Landscape Architecture</i> . Birkhäuser [B]. Montero, M. I. (2001) <i>Burle Marx el paisaje lírico</i> . GG [B]. Moughtin, C. (1992) <i>Urban Design. Street and Square</i> . Butterworth Architecture [B]. Nielsen, B. Dam, T. Thompson, L. (2007) <i>European Landscape architecture:best practice in detailing</i> . Routledge [B]. Pozueta Echavarri, J. dir. (2009) <i>La Ciudad Paseable</i> . CEDEX [B]. Prinz, D. (1983) <i>Planificación y configuración Urbana</i> Barcelona G.G. 1983 [B]. Reid, G.W. (2002) <i>Landscape Graphics</i> . Plan, section and Perspective Drawing of Landscape Spaces. Watson Guptill. New York [B]. Simonds, J. O. (1978) <i>Earthscape</i> . A Manual of Environmental Planning. McGrawHill [B]. Simonds, J.O. (1961) <i>Landscape Architecture</i> New York McGraw Hill 1961 [B]. Steenbergen, C. (2008) <i>Composing Landscapes</i> . Analysis, Typology and Experiments for design. Birkhäuser· Steenbergen, C. Reh, W. (2001) <i>Arquitectura y Paisaje</i> . La proyección de los grandes jardines europeos. Gustavo Gili [B]. Szokolay, S. (1996). <i>Solar Geometry</i> . PLEA Note 1. PLEA International / University of Queensland.. Tillman Lyle, J. (1985) <i>Design for Human Ecosystems</i> . Landscape, Land Use and Natural Resources. Van Nostrand Reinhold Co.. Vaccarino, R. (2000) Roberto Burle Marx. Landscapes Reflected . Princeton Architectural Press [B]. Viljoen, A. ed. (2005) <i>CPLUS Continuous Productive Urban Landscapes</i> . <i>Designing Urban Agriculture for Sustainable Cities</i> . Architectural Press· Waterman, T. (2009) <i>Principios Básicos de la Arquitectura del Paisaje</i> . Capítulo 4. Representaciones. Nerea Académica [B]. Waterman, T. (2009) <i>Principios Básicos de la Arquitectura del Paisaje</i> . Nerea Académica [B]. Weilacher, U. (2008) <i>Syntax of landscape</i> . The landscape architecture of Peter Latz and Partners. Birkhauser [B]. Bibliografía complementaria· Álvarez, S. (1991) <i>Architecture and Urban Space</i> Proceedings of the Ninth International PLEA Conference, Seville Spain September 24-27, 1991. Klwer Academic Publishers [B]. Anderson, S. (1978) <i>On Streets</i> . MIT Press· Chatzidimitriou, A. and S. Yannas (2004). <i>Microclimatic Studies of Urban Open Spaces in Northern Greece</i> . Proc. PLEA 2004, Eindhoven, Vol. 1 pp83-88.. Dorothée, I. (1993) <i>The modernist garden in France</i> . Yale University (2008) Cusveller,S. Dijk,O. Schipper, K. ed. (2000) <i>Remaking NL City, Landscape, Infrastructure</i> . Amsterdam : S@M [B]. Jacobs, A.B. (1993) <i>Great Streets</i> . MIT Press [B]. Jenks, M. and N. Dempsey (2005). <i>Future Forms and Design for Sustainable Cities</i> . Architectural Press.. Knaack, U. Klein, T. Bilow, M. (2008) <i>Imagine deflateables</i> . Delft University of Technology [B]. Levy, Leah (1998) Kathryn Gustafson. <i>Sculpting the land</i> . Spacemakers Press [B]. Lim, C.J. Liu, E. (2010) <i>Smartcities+Eco-warriors</i> . Routledge· Magalef, R. (1998) <i>Ecología</i> . Ediciones Omega [B]. Marshall, S. (2005) <i>Street Patterns</i> . Spon Press [B]. Molinari, L. ed. (2000) <i>West 8</i> . Skira [B]. Reas, C. Fry, B. (2007) <i>Processing : a programming handbook for visual designers and artists</i> .MIT Press [B]. Spuybroek, L. (2009 ed.) <i>Research&Design: the architecture of variation</i> . Thames & Hudson [B]. Staub, U. Geiser, R. (2008) <i>Explorations in architecture : teaching, design research</i> . Birkhauser [B]. Swaffield, S. (2002 ed.) <i>Theory in Landscape Architecture</i> . University of Pennsylvania Press· Terzidis, K. (2006) <i>Algorithmic Architecture</i> . Elsevier [B]. Yannas, S. (2000) <i>Toward More Sustainable Cities</i> . Solar Energy JournalVol. 70 No. 3 pp281-294,Elsevier Science Limited.. Yannas, S. (2000). <i>Solar Control</i> . En <i>Designing for Summer Comfort</i> . EC Altener Programme. Environment &
-----------------------------	---

UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Energy Studies Programme, AA Graduate School, London

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Urbanística 1/630G02018

Urbanística 4/630G02032

Proxectos 4/630G02016

Proxectos 2/630G02006

Proxectos 3/630G02011

Proxectos 1/630G02001

Urbanística 3/630G02029

Urbanística 2/630G02024

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías